

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională politică-poporală înființată în anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 160—
Pe o jumătate de an Lei 80—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăți și autorități 300 lei anual

Director: NIC. BRATU, senator

Redacția și Administrația:
Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12
(lângă Poșta)

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERTATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12
Prețul inseratelor
Un șir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

Ce ne învață criza actuală?

Urmărind cele ce se petrec în țara noastră, dar mai cu seamă în celelalte țări europene, putem face constatarea, că de prezent Europa trăiește într'un războiu economic, care a urmat în curând după marele războiu mondial. Țara noastră încă e influențată de aceste stări de lucruri.

Scriitorul acestor rânduri, ca unul care trăiește de peste două decenii în viața economică, mă preocupă problemele economice. Și o fac aceasta cu atât mai vârtos, având convingerea, că un popor, care vrea să progreseze, trebuie să se întărească mai întâi pe terenul economic-financiar. La un popor este ca și la omul particular: Celce are bunăstare, ajută pe toți ai casei sau din apropiere.

Dar cum putem ajunge la bunăstare, între împrejurările de azi? Noi românii suntem un popor tânăr. Cerințele sunt multe. Greutățile rămase după războiu, sunt nenumărate. România are prieteni, dar și dușmani destui. Pământul nostru e plin de bogății, cari încă trebuiesc scoase la iveală și valorificate. Aceasta cere muncă încordată și bine organizată.

După întregirea Neamului, s'au ivit o multime de probleme, pe cari România nouă trebuia să le rezolve norocoasă. Nu aveam destui funcționari de stat. Nu aveam destule școli. Statul nostru nu era organizat modern. — S'a început, deci, o activitate intensă în toate aceste direcțiuni.

De prezent funcționari avem destui. Școli superioare la fel. Că toți și toate corespund sau nu cerințelor, nu e locul a cerele în cadrul acestor rânduri.

Pentru întărirea României, pe terenul industrial și comercial, s'a făcut mult puțin în anii din urmă. Priviți, vă rog, atât la orașe cât și la sate. N'am progresat aproape deloc. Ba criza actuală mai nimiceste din greu și din ceea ce am avut.

Iar dacă nu ne întărim în industrie și comerț: Cum să valorificăm bogățiile pământului nostru? Pe de altă parte, deși funcționari avem destui pentru moment, totuși elemente mai bune nu se dedică comerțului și industriei. Această stare de lucruri împiedică progresul normal al neamului românesc.

Ajungând în parlament, ca senator al județului Sibiu, scriitorul acestor rânduri am aflat de bine să iau cuvântul, pentru a contribui cu ceva în această privință. Am vorbit la concordatul preventiv, care este un fel de conversiune pentru comerț și industrie.

Vorbirea ținută se află publicată în foaia de azi, pe care vă rog a o citi, căci aici veți putea afla multe idei, cari trebuie să ne preocupe pe toți.

Nic. Bratu

Situația politică

În politica internă a Țării nu s'a întâmplat nimic deosebit în ultima săptămână. Noul guvern a ținut câteva ședințe, în cari s'a ocupat cu chestiile mai urgente la ordinea zilei. Dintre acestea, cea mai arzătoare este: întocmirea bugetului Statului pe anul viitor.

Întocmirea bugetului pe 1933 nu este lucru ușor. Toate veniturile Statului sunt în scădere. Și poate vor scădea și mai mult. Trebuie deci să se micșoreze și cheltuielile Statului. Dar aci vine greul: nimeni nu vrea să i se reducă leașa sau să fie scos din slujbă. Între estifel de împrejurări, tu guvern sau ministru de finanțe: fire cum-păna, dacă poți!

Totuși e speranță, că până la deschiderea parlamentului (în 15 Nov. 1932) dl ministru de finanțe Madgearu, va întocmi un buget, cu reducerile necesare, care apoi din nou vor fi controlate de parlament. Se crede, că bugetul Statului pe anul viitor nu va

putea trece de 17 miliarde lei, ba dacă s'ar putea chiar 15 miliarde.

În zilele viitoare trebuie să se înceapă tratativele — întrerupte în luna Octombrie — pentru încheierea pactului de neagresiune cu Rusia, deasemenea și tratativele cu Liga Națiunilor și creditorii străini, ca să ne dea o amânare a ratelor și reducerea dobânzilor după împrumuturile din trecut.

Dela o bună rezolvare a acestor probleme, atârână în mare parte dezvoltarea României în anii viitori. — Cât despre pactul nostru de neagresiune cu Rusia, nu putem prevedea ce se va alege din el. Se va încheia sau nu? În ultimele zile s'a avonit că Polonia nu mai prea vrea să ne aibă grija. Ea va iscăli pactul ei cu Rusia. Poate va face la fel și Franța.

Ce vom face noi? În curând se va ști, atât cu privire la pact, cât și referitor la ajutorul Ligii Națiunilor.

Pentru exportul fructelor

S'a înființat la Sibiu un oficiu de control, care să ușureze exportul

În jurul Sibiului sunt foarte multe poame și nuci, cari se bucură de renume chiar și în străinătate, nu numai în țară. În timpul din urmă, însă, formalitățile de transport și vânzare sunt foarte stricte. Așa cer țările, cari cum-păna. Din cauza aceasta, la vamă e o controlă severă, care de multe ori produce greutăți negustorilor, ceea ce a avut de urmare, că mulți negustori s'au retras dela afaceri.

Pentru a veni în ajutorul negustorilor exportatori de fructe și a ușura puțința de vânzare a oamenilor noștri dela sate, cari au poame și nuci, — Camera de Comerț și Industrie din Sibiu a cerut Ministerului de Comerț să înființeze, pe lângă vama Sibiu, un oficiu de control al fructelor. Aci să se controleze poamele și nucile, înainte de încărcare, eventual la cerere într'o gară din apropiere. Odată controla legală făcută, vagonul plumbuit nu se mai controlează la vamă, ci merge în liniște până în țara unde a pornit.

Cererea Camerei de Comerț a fost aprobată de ministru și institutul național de import și export. Toate formalitățile sunt făcute. Oficiul de control își va începe zilele acestea activitatea. Unii negustori au început deja a strânge nuci prin satele din jur. După unele date, județul Sibiu și din împrejurime pot livra — când este o recoltă bună, — până la 200 vagoane de nuci, cari se vând în mare parte pentru Germania, unde nucile noastre sunt foarte căutate.

De prezent se ținește ajutorarea vânzării nucilor și a altor poame. La anul vor veni la rând strugurii, pentru cari în acest an a trecut sezonul. După aceea se va aranja exportul de ouă.

Camera de Comerț și Industrie din Sibiu mai are de gând, să facă toate sforțările

posibile, ca în Sibiu să se înființeze și un sindicat al exportatorilor de vite. Noi avem vite multe pentru export. Trebuie să ajutăm oamenii, ca să le poată vinde cât mai bine și mai cu ușurință.

Datoria României este de 141 miliarde lei

Ziarul oficios al guvernului, »Dreptatea« din București, a publicat de curând mai multe amănunte asupra datoriei publice a României. În cele următoare vom da și noi unele cifre:

România datorește la 1 Ianuarie 1933 o sumă globală de 141 miliarde 140 milioane și ceva. Pentru plata acestei datorii, ea trebuie să înscrie în bugetul anului 1933 suma de 6 miliarde 470 milioane lei.

În scurgerea anilor, până la 1988, aceste rate anuale merg crescând până la 1947, când ajunge la 6 miliarde 944 milioane lei; apoi merg descrescând, ajungând ultima rată (în 1988) la 1159 milioane lei.

Ratele din urmă sunt scăzute, dar totuși destul de importante, pentru că să recunoaștem îndreptățirea urmașilor noștri, de acum peste 50 și ceva de ani, de a se întreba: Pentru ce și pe ce plătesc ei acea sumă?

Este o întrebare aceasta, pe care foarte puțini dintre birnicii zilei de azi și-au pus-o. În adevăr. Pe ce plătim rata de 6470 milioane lei, a anului ce vine? Pentru ce, în urma urmei, ne-am îndatorat cu 141 miliarde lei?

Parcă-i vedem pe unul mai isteț, sărind cu vorba: Pe ce, pentru ce? Da dumneata nu știi, că războiul nostru, victoria noastră, mărirea și întregirea neamului, nu le-am câștigat numai cu cele 400 mii de soldați morți pe câmpul de luptă, plus cele 400 mii jefite nevinovate ale nepăsării în organizare a celor ce ne duceau la războiu, ci și cu bani... cu bani buni, pe cari ni-i dădeau aliații noștri, la vreme de mare nevoie? *

Ei, aci își are rost citirea cifrei datoriei noastre publice în amănuntele ei, amănunte cu tâlc plin de învățăminte. Să o lăsăm mai domol. Războiul nu a costat nici pe departe 141 miliarde lei.

Întreaga noastră datorie de războiu, adică banii cheltuiți cu războiul, datoria de războiu pe care o datorăm sub diferite forme aliaților noștri, este de numai 39 miliarde 583 milioane lei.

Tot restul până la cele 141 miliarde, nu a fost cerut de războiu. Războiul a fost pretextul (motivul), sub care s'a făcut datoria, iar nici decât scopul. Așa că noi datorim azi 99 miliarde și ceva, pentru întrebuințări cari nu au avut nici un caracter militar. (Câteva miliarde sunt de dinainte de războiu).

Promitem să vorbim în viitor despre toate aceste amănunte. Aci vom găsi și cauzele grelei crize financiare, prin care trece azi România, criză care nu este o urmare numai a crizei economice mondiale, — încheie »Dreptatea«. — Noi încă vom reveni la vremea sa.

Reduceri la căile ferate

Tarifele de călători și mărfuri vor fi reduse

Comisia tarifară a căilor ferate a ținut în zilele din urmă mai multe ședințe, la cari au luat parte și reprezentanții producătorilor.

În prima ședință plenară dl ministru Mirto a prezentat planul guvernului pentru reducerea tarifelor de călători. Tarifele de transport pentru mărfuri se află încă în studiul unei comisii speciale. S'a hotărât, ca schimbarea tarifelor să se facă pe două căi:

1. La distanțele mai mici, reducerea tarifului de călători va fi mai mare, ca să se combată concurența ce autobuzele o fac drumului de fier. Pe distanțele mai mari, reducerile vor fi mai mici. În general, reducerea va fi de 25 la sută.

2. Nu vor mai exista bilete de călătorie la trenurile accelerate. Se vând numai bilete pentru trenurile personale și tichete suplimentare pe zone. Asta înseamnă, că dacă un călător pleacă dela București, de pildă, la Timișoara, el își va scoate un bilet pentru trenul personal și tichetul suplimentar pentru numărul de zone dintre cele două orașe. Diferența de preț între biletele de clasa I, II și III, nu va fi așa mare ca acum. Prin aceasta, calea ferată vrea să încurajeze călătoria în clasele mai bune.

Hotărârile de mai sus nu sunt încă definitive. Ele sunt în studiul unei comisii speciale, care va fixa apoi tarifele, ce după puțină vor intra în vigoare la 1 Decembrie sau 1 Ianuarie.

O altă subcomisie studiază revizuirea de transport a mărfurilor. Până acum s'au discutat articolele privitoare la transportul fructelor, vinului și cherestelei.

*

Așteptăm cu stăruință, să vedem reducerea tarifelor pe toată linia: la călători și mărfuri. Prețurile de azi nu le mai poate suporta nimeni.

Îndeosebi la mărfuri sunt foarte multe cari nu suportă actualele tarife de transport. Ca urmare, în o parte a țării marfa se prăpădește fără căutare, iar în altă parte a țării e scumpă și nu se găsește. La mijloc stau căile ferate, cu tarife scumpe, dar fără marfă de transport și cu roțile vagoanelor ruginite.

Toate acestea spre bucuria celor cu autobuze și în paguba funcționarilor ceferiști, cari azi-măine vor ajunge ca vai de ei. — Așa nu mai merge! Căile ferate — adevărat domnișorii ingineri cari le conduc — trebuie să se dea după păr și să țină pas cu lumea mare!

Industria și Comerțul valorifică bogățiile unei țări

Vorbire rostită la Proiectul de lege pentru modificarea Concordatului preventiv și abrogarea legii pentru Lichidarea judiciară

în Ședința Senatului dela 16 Septembrie 1932.

De **Nicolae Bratu**, Senator de Sibiu

(După notele stenografice).

D-l **Romulus Georocanu**, vicepreședinte: D-l senator **Nicolae Bratu** are cuvântul.

D-l **Nicolae Bratu**: Domnule președinte, domnilor senatori, iau cuvântul să vorbesc la proiectul de lege pentru modificarea concordatului preventiv și abrogarea legii pentru lichidarea judiciară, călăuzit de următoarea idee: După ce au vorbit dela această tribună, și am auzit păreri atâtea valoroși juriști și economiști, cred că nu va fi rău să spun și eu câteva cuvinte, din punctul de vedere cum vede viața economică de astăzi un comerciant și un industriaș, între care mă număr și, care profesiune o exercit de zeci de ani, fiind proprietar al unei întreprinderi ce împlinește peste câțiva ani 50 de ani de existență.

Să nu generalizăm.

Țin să observ, înainte de a trece mai departe, că voi căuta să fiu cât se poate de obiectiv, după cum pretinde și locul de unde vorbesc. Nu intenționez să polemizez cu d-l senator **Arjocianu-Gorj**, care în ședința de ieri mi-a făcut o impresie foarte neplăcută. Părea că stau — așa mă simțeam — în fața unui domn din provincie, care a venit la tribună și a început să discute o seamă de probleme economice, criticând pe comercianți și industriași, fără nici o cruțare și generalizând totul.

Dacă comerțul și industria în Țara Românească, ar fi de fapt condusă de așa oameni slabi și nepricepuți, cari nu-și văd de afacerile lor, cum d-l dela **Gorj** spunea ieri, să mă credeți că atunci aș despera peste tot de viitorul țării mele.

D-l profesor **M. Manolescu**: La **Gorj** nu se înșală la cântar niciodată (Ilaritate).

D-l **Nicolae Bratu**: Or, cum, d-lor dacă în industrie și comerț nu mai există cinst și onestitate — și cam aci gravita d-l **Arjocianu** — atunci cum să se desvolte comerțul și industria în țara noastră? Și dacă noi, țară agricolă, nu ne vom desvolta cât de cât, treptat treptat, cum ne permit împrejurările, ca să avem un comerț și o industrie mai pronunțată, atunci cum o să ajungem la bunăstare?

Cum stăm cu bogățiile țării.

Noi tot spunem că suntem o țară bogată. Dar uităm, mi se pare, că bogățiile noastre sunt pe sol și subsol. Aceste bogății trebuie valorificate prin industrie și comerț. Și dacă nu am avea industrie, decât una slabă, așa cum ne-a fost prezentată ieri, atunci ar fi foarte trist. Eu susțin însă, că între noi sunt și elemente bune, de valoare, în industria și comerțul nostru.

D-l **A. Livezeanu**: Pe comercianții de profesiune nimeni nu i-a criticat; dar recunoașteți, că sunt mulți comercianți improvizați și aceștia fac rău.

D-l **Apostol Popa**: Noi negustorilor le luăm apărarea, dar noi nu luăm apărarea oamenilor improvizați, noi arătăm aci comerțul cinstit, pe care avem datoria să-l apărăm cu toții. (Aplauze).

D-l **Nicolae Bratu**: Desigur, că se poate discuta când este vorba cât e de mare numărul adevăraților negustori, industriași și meseriași, care pot presta o muncă serioasă și cât e de mare numărul celor improvizați care numai strică. Dar aceasta nu îndreptățește, ca dela tribuna Senatului să se generalizeze într-o așa formă, cum a făcut d-l **Arjocianu**. Pe mine m'a surprins neplăcut. Și cu aceasta trec mai departe.

Concordatul e necesar.

D-lor senatori, concordatul preventiv este recunoscut de toți, în țara noastră, ca un expedient, ca un rău care este necesar actualmente. Chiar lumea bancară, care în 1929, când s'a votat prima dată concordatul preventiv — și atunci nu se împăca cu el — a recunoscut, în scurtă vreme, că această lege, chiar băncilor le vine bine;

de prezent s'au împăcat mult mai mult cu această nouă lege.

Mi-a fost mie semnificativ faptul, că chiar în comisiunea care a discutat prezentul proiect de lege, un reprezentant al unor bănci vroia să introducă la articolul 2 un adaos, în baza căruia acele instituțiuni bancare, cari vor fi atinse de conversiunea agricolă, timp de cinci ani, după aplicarea acestei noi legi, să nu poată fi chemate în stare de faliment. Probabil își dau seama de zilele și mai grele ce ne așteaptă și vor să se pună la scutul unei legi, desigur, bine intenționați, nu dorind să comită lucruri necorecte, cum vor să spună alții, cari susțin că în dosul concordatului preventiv, se ascund numai cei de rea credință.

Eu constat că și în cercuri comerciale, dintre cele mai serioase, se recunoaște importanța concordatului preventiv și nici de cum nu se susține, că dacă această lege nu ar exista atunci ar putea fi creditul mult mai bun și mai fondat.

Vechea lege a concordatului a fost prea severă.

Legea din 1929, d-lor senatori, trebuie să recunoaștem că a fost prea rigidă și prea severă. Eu fiind pe atunci în Cameră, luasem cuvântul și am spus categoric, între altele, că cota de atunci, de 50 la sută — care un an după aceea s'a urcat la 60 la sută — este prea mare, taxele pe care le pretindea statul iarăși sunt prea mari. În plus de aceasta, formalitățile cele multe, de când se înștiințează concordatul până când ajunge să fie omologat.

Cele susținute de mine atunci, se adevăresc prin nouile dispozițiuni din proiectul de față, căci s'a redus cota, s'au micșorat taxele și termenul de plată s'a prelungit.

În multe țări sunt cote mai mici.

D-lor, este foarte bine că s'a făcut așa, pentru că în alte state mult mai înaintate, cu care noi nici nu ne putem compara, sunt cote mai mici ca la noi. Germania, stat bine fondat, din punct de vedere al industriei, are o cotă de numai 30 procente, în Anglia e o cotă de 25 la sută, în Belgia nu există peste tot cotă, ci plățile sunt lăsate la latitudinea celor interesați, cari convin cum este mai bine.

Din cele arătate se poate vedea că, în acele țări, cercurile interesate vor să se ajute, ca să se salveze unii pe alții, iar nu să pună cote mari sau să facă multe formalități, ca să fie de unde să tragă toți în toate părțile, și până la urmă să rămână creditorii că nu mai au nimic, iar debitorii încă ajung din concordat în faliment complet.

Cota mare nu este o soluție. Aceasta nu poate fi un sistem care să te încante. În felul acesta omul ajunge acolo, că nici nu trăiește, nici nu moare! Decât așa, este mai bine să-l lași dela început să meargă la faliment. De ce să-l mai chinuiești atât?

Cota la noi e prea urcată.

D-lor, trebuie însă să recunoaștem că cota noastră de 40 la sută, chiar și așa cum voim acum s'o fixăm, încă este prea urcată. Numai Italia mai are această cotă de 40 la sută.

Și atunci, d-lor, mă întreb eu, și cred că și d-voastră trebuie să recunoașteți și să meditați: unde vom ajunge procedând așa la noi, într-o țară agricolă, unde prețul produselor agricole a scăzut enorm și puterea de consumațiune a populației dela țară este aproape nimicită actualmente? Plus de asta avem capital puțin și scump. Dovadă dobânzile ce s'au luat până acum.

Eu întreb mai departe: Între astfel de împrejurări, cum va putea negustorul să se aranjeze, cum va face el față necesităților și obligamentelor, pe care le-a luat în timpuri mai normale, acum trei, patru ani, când

nu se întrevădea această criză? Cum? Chiar dacă vrea, el este în absolută imposibilitate. Și tocmai pentru că noi suntem un stat agrar și ne trebuie o industrie și un comerț, lângă această industrie, procedând în felul acesta, nu animăm pe acei cari până acum au activat în industrie și comerț, ci din contră, îi înfricăm și mai mult.

Eu sunt de credință că în astfel de împrejurări, în viitor, unii, văzând că nu mai pot rezista, devin lipsiți de orice râvnă de a-și exercita profesiunea lor în industrie și comerț, iar alții, văzând că și așa nu se pot salva, e dela sine înțeles că recurg la abuzuri.

Să se aplice legile.

Fiindcă, să mă iertați, d-lor senatori, și în deosebi d-nii juriști, dar pe mine mă surprinde de multe ori, când aud, chiar dela persoane competente, spunând: *legea este făcută bine, dar nu se aplică.*

Ei bine, d-lor juriști, vă întreb pe d-voastră: nu puteați găsi un expedient, un mijloc, ceea ce trebuie, ca legea, odată făcută, să fie bine aplicată, să nu poată fi învârtită în zece, douăzeci de feluri? Atunci natural, că legea nu mai are nici un rost. Căci, vedeți d-voastră, în comerț, dar mai ales în industrie: Un inginer, un lucrător mai specializat, capătă ordin să facă cutare mașină și el o face, pentru că aceasta îi este meseria; altcum, dacă nu o face bine, își pierde postul.

Atunci mă întreb: cum păcatele, la noi în România avem atâtea legi și de multe ori ele rămân numai pe hârtie?

D-l V. Georgescu: Foarte simplu. Inginerul sau lucrătorul practicant, la care vă referiți d-voastră, are un singur material, lemnul sau fierul și, așa cum îl lucrează, așa îl are. Dar legiuitorul lucrează cu material uman pe de o parte, cu raporturile dintre oameni și pe de altă parte cu condițiile eventuale. Și atunci nu poate să dea cadre fixe. Acest cadru trebuie să ia forma actualității totdeauna. De aceea legea trebuie să reprezinte maximum de perfecție pentru nevoile momentului, care nu sunt aceleași și nu pot fi fixe, așa cum pretindeți d-voastră.

D-l Nicolae Bratu: Eu recunosc, că pentru aplicarea cât se poate mai bine a unei legi, întâmpini diferite greutăți în contact cu lumea de toate zilele. Dar, d-lor, trebuie să ne străduim, ca și în țara noastră să se facă mai puține legi, iar acelea cari se fac, să dea o anumită directivă bună și precisă. Prea deasă schimbare a legilor este un mare neajuns pentru industrie și comerț. Pentru agricultori mai merge, căci n-au atâtea neajuri cu legile.

Impozite și taxe grele.

Se spune că industriașii și comercianții n'ar avea motiv să fie nemulțumiți, căci au făcut averi, că au câștiguri mari și n'au atâtea cheltuieli. La acestea observ, că miliardele cele multe, cari intră în bugetul statului, fie ca impozite directe, fie ca impozite indirecte, taxe, timbre și câte toate, *aproape trei pătrimi intră din industrie și comerț.* Din cauza crizei economice și a acestor impozite, industria și comerțul de vreo doi ani stagnează tot mai mult.

Această stare atinge într-o măsură foarte mare chiar și *bugetul statului.* Și nu mă miră de loc, dacă în anul acesta vor fi câteva miliarde deficit. El provine de acolo, că industria și comerțul nu mai contribuie cu atât de mult, ca în trecut; agricultura contribuie întotdeauna cu foarte puțin. De aceea, să creăm condițiuni mai prielnice și mai durabile, pentru cei cari sunt ocupați în industrie și comerț. Putând să se dezvolte din ce în ce tot mai bine spre progres, nu spre regres, ei sunt mulțumiți și pot să contribuie la ameliorarea și mărirea venitului statului. Este explicabil, că atunci mult mai ușor s'ar putea plăti și lefurile și pensiile și câte toate.

De prezent am ajuns acolo, că industria, ce biată a fost creată în ultimii ani, acum se poticnește, iar energiile cari s'au dedicat sau au voit să-și facă un viitor, ocupându-se în industrie, se văd acum dezolate și nu știu care încotro să apuce și ce să facă; iar statul pe zi ce trece, încasează tot mai puțin. De aci lipsa de venit și marele neajuns de a putea echilibra bugetul statului, care în viitor — să dea sfântul, dar

mă îndoiesc — tot mai greu se va putea echilibra.

Cei harnici să fie ajutați.

În ceea ce privește felul, cum trebuie să fie apreciați comercianții și industriașii cari cer concordatul, eu sunt de credință că va fi bine, nu numai pentru cei interesați în cauză, dar chiar și pentru țară în general, pentru economia națională a țării, dacă: *atunci, când se cercetează situațiunea aceluia, care a cerut concordatul, să se aibe în vedere, întâi ce profesiune exercită și apoi dacă este priceput, dacă e de bună credință, dacă există de un timp mai îndelungat și dacă promite de a se putea desvolta, fie că el personal întrunește condițiuni în baza cărora poate exercita profesiunea mai departe, fie că industria sau comerțul respectiv este necesar economiei noastre naționale.*

Este natural, d-lor, că atunci când un om este priceput, harnic, dar peste capul lui a venit criza aceasta, un astfel de element trebuie să fie ajutat, sub orice formă, să se refacă. Pentru asemenea împrejurări, cred că *acea cotă de 40 la sută este prea urcată*, și s'ar putea reduce la 30 la sută, mai ales că și în alte țări — după cum spuneam adineauri — sunt cote și mai mici decât aceasta.

D-l Al. Mihăilescu: Atunci mai bine să nu dea nimic.

D-l Nicolae Bratu: Nu spun aceasta.

D-l Al. Mihăilescu: Ori 30 la sută, ori nimic, tot una este.

Aspru pedepsiți cei de rea credință.

D-l Nicolae Bratu: Condițiunile trebuiesc însă schimbate față de acei de rea credință, cari nu urmăresc decât „să dea lovitură”. Expresia aceasta, de altfel, nu era la noi în Ardeal; ea a trecut de dincoace de Carpați.

D-l Al. Mihăilescu: Poate că mentalitatea comercianților de acolo este alta decât a acelor de aci.

D-l Nicolae Bratu: Nu vreau să continui această discuțiune, pentru că eu m'am urcat la tribună cu intenția de a fi cât se poate de obiectiv și nu vreau să se spună că am vrut să scot în relief lucruri de altă natură decât acelea în discuție. Dacă am luat cuvântul, am făcut-o pentru a aduce o modestă contribuție la realizarea scopului propus, iar nu pentru a evidenția numai relele.

Eu m'am îngrozit, când am auzit, că sunt firme care *țin două rânduri de registre!* Nu zic, că acestea să fie cruțate. Acestea să fie lovite fără cruțare, căci societatea și țara nu pierde, dacă dispar astfel de elemente, care de multe ori nici măcar meseria nu și-o pricepe.

O voce: Sunt dintre aceia cari nici nu au registre, iar peste noapte trec prin mâini averi întregi.

De ce nu li se aplică rigorile legii?

D-l Nicolae Bratu: Revin atunci la ceea ce am spus adineauri. *Ce fac cei chemați să aplice legile?* Nu pot să-i prindă pe aceștia? Și dacă-i prind, să nu-i mai scape din mâini! Nu ca până acum, când, în multe cazuri, „dă lovitură” și apoi „se aranjează”. Iar cei buni stau de lături și trag greu, lucrând numai pentru impozite și pentru dobânzi, lucrează din 1 Ianuarie până la 31 Decembrie, când colo se îngrozește de slabul rezultat...

Dobânzile prea mari nenerocesc pe toți.

De ce să mai țină aceștia întreprinderea? Mai bine o vând cu orice preț și nu pun banii într-o singură bancă, ci în două, trei. Apoi cu dobânda ce primesc dela băncile mici, căci ele dau o dobândă mai mare, pot să trăiască fără să mai muncească. Mai târziu, de sine înțeles, băncile ce lucrează cu dobânzi mari, după depuneri și împrumuturi, încă se prăbușesc.

Și-au zis mulți: de ce să mai muncim? Vând, și banii îi pun la bancă. Se aranjează cu banca să-i plătească dobânda în prima zi a fiecărei luni și o duce mai bine decât având întreprinderea.

Să observați că în timpul din urmă, în țara noastră, *capitalul leneș* aduce mai mult

decât *capitalul productiv*, chiar atunci când respectivul își pricepe meseria și se ține de ea.

D-l profesor M. Manoilescu: Vă înșelați. Capitalul productiv nu mai aduce de loc. Numai capitalul leneș aduce ceva.

D-l Nicolae Bratu: Vă mulțumesc de observațiunea d-voastră. Eu am voit să mă exprim mai domol.

D-l Mihai Popovici, ministrul justiției: Nu există capital leneș; există venit leneș.

D-l Nicolae Bratu: Și capitalul cred că este leneș, căci îl depui în bancă și te duci numai să ridici dobânda.

D-l Mihai Popovici, ministrul justiției: Venitul este numai leneș, căci îl iei fără ca să lucrezi; capitalul, săracul, lucrează în altă parte, nu zace în bancă.

Capitalul scump împiedecă progresul.

D-l Nicolae Bratu: Eu vorbesc de capitalul depus în bancă, proprietatea deponentului, care în anii din urmă a adus un venit mai bun decât capitalul investit în industrie, comerț și agricultură în deosebi. În felul acesta, cum să valorificăm noi bunurile țării noastre? Tot spunem, că țara noastră este cea mai bogată din Europa și din lume. Avem bogății — e drept — dar bogățiile acestea nu le putem culege ca merele din pom, ci sunt pe pământ și sub pământ, trebuie să lucrăm cu bani — după puțină ieftini — ca să le prelucrăm, apoi să le valorificăm.

Nu vreau uita niciodată *ce mi-a spus un străin*, care acum trei ani venea din Franța și pe care am ținut să-l întreb de impresiunea, care i-o făcea schimbarea dela noi, *după stabilizare* și mai ales țineam să aflăm dacă capitalul străin va veni acum să se angajeze la noi.

L'am întrebat: va veni în curând capital străin să se angajeze la noi, acum după stabilizare? Mi-a răspuns: venim, dar mai încet, nu așa iute cum crezi d-ta. Uite, de prezent, se scrie la noi, la Paris, despre Afganistan și se dau continui informațiuni, cât este de bogată țara aceea în sol și subsol, le lipsește numai bani și oameni pricepuți. Și zice mai departe: *În bună parte așa este și la voi. Încă vă lipsesc banii și oamenii pricepuți* în industrie și comerț, cari să știe să lucreze bine, astfel ca să poată renta capitalul.

O voce: Era un lucru nou pentru dumneavoastră?

Să nu ne facem iluzii!

D-l Nicolae Bratu: Nu era nou, pentru că am fost și eu în părțile acelea din occident, dar pentru mine era nouă argumentația unui cetățean, care are un nume destul de bun, dintr-o țară aliată, care mi-a spus sincer: *să nu ne facem prea mari iluzii.* A adăugat însă, că România are să prindă legături tot mai întinse cu străinătatea, dacă va ști cum să se comporte. Mi-a evidențiat — și avea dreptate — că de ce lipsuri suferim noi, de ce momente trebuie să ne dăm seama, ca să nu devenim închipuiți sau naivi, în felul cum apreciem unele probleme economice.

Căci, numai a susține, că suntem țară bogată, că avem asta și asta, ce nu are nimeni, nu este recomandabil. Am căutat să mă transpun de multeori în felul de judecată al respectivului, că având bunuri, pe care nu le știi sau nu le poți exploata sau valorifica, cred că în fața multora îți scade prestigiul; pe când, chiar o țară mai săracă, ca și un individ mai săracuț, dacă știe cum să-și aranjeze treburile, de multe ori se bucură mai ușor de o bună încredere.

D-l Mihai Popovici, ministru justiției: Cum îți explici d-ta, că state cu oamenii cei mai de seamă în comerț, și cu capitaluri importante, s'au prăbușit economiceste în criza aceasta mare? Ce le-a lipsit lor? Aveau și aceste două elemente, aveau și oameni și bani.

D-l Nicolae Bratu: A venit, d-le ministru, peste capul lor crahul, care s'a pornit dela New-York în 1929. America, care până atunci visa numai expansiune, dintr'odată s'a pomenit cu supraproducție și cu crahul acela, de care nu-și dăduse seama și care s'a extins apoi în Europa și a venit și asupra noastră influențând producțiunea noastră agricolă.

D-1 *Mihai Popovici, ministru justiției*: Deci nu este o urmare a faptului, că nu am fi fost noi capabili.

Să fim prevăzători!

D-1 *Nicolae Bratu*: Nu am spus așa; am susținut însă, că nu mă pot mângâia numai crezând, că suntem o țară așa și așa de bogată, iar acele bogății nu căutăm să le exploatăm cât se poate mai bine, fie în extern, fie în intern. Voiu da o pildă de altă natură.

În anii trecuți, deși partea ardeleană a țării are ținuturi așa de frumoase, că pot să fie vizitate de străinătate, noi nu făceam nici un fel de propagandă în străinătate, cum fac alte țări. Acum însă, când în toate țările, ca și la noi, criza este atât de acută și când s'au luat măsuri contra devizelor, nu numai la noi dar și în alte țări, când nu se mai dă devize și se pun taxe pe pașapoarte, ca să nu se mai ducă oamenii cu banii în străinătate, abia acum am început noi să facem propagandă pentru turism, ne-am trezit și noi a treia zi după Scripturi!

D-1 *Vică Georgescu*: Acesta este cam direct „futurism”.

Să ne ținem cuvântul dat și iscălitura pusă.

D-1 *Nicolae Bratu*: De prezent, d-lor, este criză și în comerț și în industrie, și chiar lumea particulară este în absolută lipsă de bani și nu poate să-și țină cuvântul. Pe noi ne mai deranjează și ne strică, că dacă omul face un împrumut sau altă afacere, rar își ține cuvântul, când este vorba de plată. În timpul din urmă chiar și statul, din diferite motive, încă nu plătește. Acestea sunt iarăși mari neajunsuri.

Vă spun drept, d-lor, pe mine m'a surprins după războiu, într-o măsură foarte mare, să văd, că polița nu se onorează. Nu vorbesc de acum un an, doi, de când s'au luat măsuri excepționale, ci de mai înainte; eu am lucrat înainte de războiu și nu-mi puteam închipui ca un mandat de plată, chiar dacă nu a fost o poliță, să nu o onoreze omul la vreme. Astăzi ori iscălești, ori nu, nu-ți bați atâta capul când trebuie să plătești. Aceasta a influențat în rău creditul nostru.

De aceea nu găsim credit.

Din aceste motive și multe altele, eu susțin, că încă un timp destul de îndelungat nu o să avem credit. Ne facem numai o iluzie, că dacă nu ar fi venit în lume le trecute conversiunea și lichidarea judiciară, creditul nostru s'ar fi menținut mai bine. Poate cu ceva, dar nu cu mult.

Dacă mâine s'ar ridica cu totul conversiunea și nici concordatul nu ar fi, dându-se completă libertate creditorului să-l bîndă pe debitor, dacă nu ar plăti — deși cum spuneam, dacă nu se plătește industriașului o marfă, la rândul lui, nici el nu poate plăti polița, fiindcă stau toate în legătură una cu alta — dar oricum ar fi, orice libertate s'ar da în această direcție — fie în legătură cu lichidarea judiciară sau cu conversiunea — eu nu cred că într'un viitor tare apropiat vom avea credit din abundență. Nu este nici în alte părți credit, necum să fie posibil la noi, țară bogată în resurse agricole, dar nu în bani. De unde să ne așteptăm la cine știe ce abundență de credit?

Să cruțăm!

Aceasta nu ne împiedecă, însă, din contră, să ne îndemne, ca să cruțăm și să ne aranjăm așa, încât și cu capitalul nostru, pe care îl avem în țară, să facem, totuși, față împrumuturilor. Dacă ne străduim, ca să ne ținem mai bine cuvântul dat și iscălitura pusă pe un act, atunci vom contribui mult la îndreptarea stărilor de astăzi.

M'am întrebat de multe ori, d-lor senatori: De unde neajunsul acesta, că în anii din urmă, în țara noastră sunt așa de multe concordate și falimente; fiindcă, contrar celor ce s'au susținut în ședința de ieri, că nu sunt multe falimente la noi în țară, eu constat că sunt destule, dacă am ajuns dela trei mii și ceva în 1929, la nouă mii și ceva în 1931, adică într'un singur an, după cum spunea d-l ministru de justiție. Cât păcatele să dorim mai mult, decât atât? Ca totul să se distrugă? Ce ar fi atunci?

D-1 *profesor M. Manoilescu*: Oratorul de

ieri, ca și eroul lui Caragiale, voia să avem și noi faliiții noștri.

D-1 *Nicolae Bratu*: Eu l-am caracterizat un domn din provincie, care s'a urcat aci, a abordat chestiuni de natură economică, în mic, ca în Gorj.

D-1 *M. Paveliu*: Nu, aveți greșală. Nu este un domn din provincie; este un senator și unul dintre cei mai buni. Este unul dintre cei mai buni адвоаți din Gorj.

D-1 *Nicolae Bratu*: Am văzut; și ca orator, o recunosc, este mai bun ca mine. Eu nu m'am suit aici, și nu mă aștept să fiu apreciat de d-voastră, ca orator. Mă străduiesc să spun ceva din sufletul meu, așa cum corespunde vieții din toate zilele. Nu caut să fac oratorie.

D-1 *M. Paveliu*: Până acum nu ați reușit să ne vorbiți, decât de Afganistan. Altceva nu ați reușit să ne convingeți, și mă surprinde, că luați atitudine împotriva unui coleg, care a fost atât de clar în expunerea făcută — ați fost martor și ați auzit — așa că, din acest punct de vedere, să-mi dați voie să-mi manifest o surpriză, cu atât mai mult, cu cât colegul care a vorbit ieri, a vorbit dintr-o convingere intimă, atât de clar și de frumos, în fața tuturor.

D-1 *Nicolae Bratu*: Da, d-le senator, convingere intimă poate fi. Dar nu este un argument convingător acela, pentru vremurile de astăzi, în criza aceasta atât de acută, plus într'un mediu destul de modern. Suntem și noi o țară, care în privința aceasta, putem zice că am adoptat o serie de principii moderne...

D-1 *profesor M. Manoilescu*: Nu ai fost nici odată la Târgul Jiu. Ai fi știut, că acolo nu se merge după principii moderne.

Trebuie să ne adaptăm vremurilor.

D-1 *Nicolae Bratu*: Și ce mă surprinde, d-lor — apropos de această cuvântare — în partea primă a vorbirii d-sale, spune printre altele: Ce cinstiți, și harnici, și vrednici, erau cei doi negustori, pe vremea înainte de războiu, când ei într-o capitală de județ, acaparaseră întreg comerțul, ba chiar și în întreg județul. Acești oameni nu s'au întins, ci cruțau în cinste și omenie — ceea ce nu contest că așa a fost — în fiecare an zideau nu câte o casă, ci câte o cămăruță lângă casa cea veche...

D-lor, a se aduce dela tribuna Parlamentului astfel de pilde și argumente, nu este serios. Cum adică? Așa să mă aranjez eu, așa să spun oamenilor mei să facă? Dar trăim în secolul al 20-lea! Ieșim de aici și punem urechea la radio și aflăm ce s'a petrecut pe tot globul. Nu mai înțelegem comerțul în felul acesta, expus de d-l Arjocianu, care este din cale afară de primitiv. În felul acesta, în industrie și în comerț, nu se poate face față necesităților de astăzi. Aceasta înseamnă a crește elementele tinere, într-o atmosferă înapoiată.

În chipul acesta în vecii vecilor nu vom putea exploata bogățiile ce le avem pe pământul și sub pământul țării noastre. Va veni o vreme, când va trebui să le cedăm altora, căci noi vom spune, că avem bogății, dar nu vrem să le valorificăm. Nu știu ce se va întâmpla atunci. În orice caz, în felul acesta pe mine nu a putut să mă convingă. Ascultându-l pe d-l senator Arjocianu, mi-a făcut impresia unui oarecare provincial, care vine într'un oraș mare, unde foarte repede ajunge influențat de atmosfera acestuia, sau un locuitor al unui mare oraș, care ducându-se în provincie se simte influențat și admiră liniștea provinciei.

Bucureștiul e feerie!

După aceea spune că *Bucureștiul este o feerie!* Doamne Sfinte! o fi, dacă te duci să vezi vitrinele luminate ale marilor magazine și firmele cinematografele de pe marele bulevarde. Așa de exemplu pe calea Victoriei, ca pe o stradă principală a oricărui oraș din cuprinsul țării noastre, te isbește frumusețea magazinelor și a prăvăliilor. Dar câte magazine sunt neînchiriate? Priviți chiar calea Victoriei!

Eu judec de prezent capitala București, din alt punct de vedere. Văd cât se construiește de mult. Acesta este de fapt un progres în înfrumusețarea orașului. Și cum se explică aceasta? Deponenții și-au ridi-

cat banii din bănci și acum îi plasează în construcții. Încet, încet, acești bani vor ajunge din nou la bănci. Alta este întrebarea, dacă în anii viitori nu se va deprecia valoarea imobilelor, întrucât s'ar construi mai mult, decât e necesar populației Capitalei?*) — Dar, incontestabil, este un progres, care mă încântă. Și aș dori numai ca și în partea locului, de unde sunt eu, să se construiască mai mult...

Liberalii au favorizat dobânzile mari.

Ori cum, însă, d-lor, în legătură cu concordatele și falimentele, acestea au fost agravate în mare măsură, ba aș putea zice aproape exclusiv, de *dobânda cea neomenoasă, cea scandalosă*, care s'a luat, până acum vreo doi ani, în țara noastră. Dacă n'aș fi trăit în acești ani, n'aș fi crezut că este cu putință. Dar, m'a surprins această situație — care a dus la aceste neajunsuri, de ne-a agravat criza noastră mai mult ca în alte țări și care situație poate va dura la noi mai mult ca în alte țări — m'a surprins, că aceasta s'a putut întâmpla tocmai sub guvernările Partidului Liberal.

Și, de ce, mă surprinde, d-lor? Fiindcă eu văd în Partidul Liberal, partidul acela cu o veche doctrină și cu o burghezie, de care se ține mândru și pe care a sprijinit-o. Întrucât această burghezie românească a reușit să se întărească cât de cât, aceasta este o parte bună, d-lor. Însă, tocmai de aceea mă mir: *Cum a putut tolera acest partid, fiind la conducerea țării, ca dobânzile să se urce într'un mod atât de îngrozitor?* Sub povara dobânzilor, burghezia încă suferă acum amar.

D-1 *Iuliu Mumuianu*: Legea cererii și ofertei.

D-1 *Nicolae Bratu*: Da, ai dreptate, d-ta. Aceasta este teoria în țările mari, unde există de toate, inclusiv capitalul. Dar, într-o țară mică, atât de sărăcuță în capital, îți poți d-ta închipui, să lași completă libertate, ca să ceară cineva cât vrea pentru o sută de lei, și să zici că este legea cererii și a ofertei?!

D-1 *Iuliu Mumuianu*: Dacă intervine, dispare capitalul.

D-1 *Nicolae Bratu*: În toate țările, care sunt în faza de dezvoltare mai dela început, cum suntem noi, țară agricolă, ba chiar și în cele mai avansate — cercetați, pentru că nu vreau să tot fac citate — sunt legi care pun frâu uzurii.

De ce nu s'a pus frâu uzurei?

Noi, lumea ardeleană, avem și astăzi o asemenea lege, moștenită dela regimul vechi, *lege care însă nu se aplică*. Eu nu vreau să mă întind mai departe și să insist, că este regretabil că, așa cum foarte multe legi — unele bune, altele mai puțin bune — din Vechiul Regat, s'au aplicat la repezeală, printr'un decret, în Ardeal, tot așa *legile bune din Ardeal*, să fi trecut și în Vechiul Regat. N'ar fi fost nici un rău, ba ar fi fost bine, pentru că s'ar fi pus în aplicare, între altele, și această lege, care și astăzi este în vigoare în Ardeal deși nu se aplică. Și atunci, o sumă de intențiuni, care au fost create cu bune intențiuni, nu s'ar fi năruit, după cum vedem în zilele acestea. Atâția oameni, cari au fost îndemnați să iscălească acțiuni, acum au pachete întregi, cari nu mai valorează nimic.

Specula cu primele pe vremuri.

Au câștigat unii și aci, anume aceia, cari lansau acțiunile dela cutare sau cutare întreprindere. Acțiunile erau lansate cu primă (500—1000 lei peste valoarea nominală a acției). Și dacă aveau primă, se îndesa lumea pe ele. Cel care a luat prima, a băgat-o în buzunar — era un câștig efectiv — dar cel ce a dat prețul nominal efectiv, pe aceste efecte, acela are acum acțiunile și poate să le țină ca să le depună la muzeu sau la arhivă.

*) La două săptămâni după ținerea acestei cuvântări, dl Roger Auboin, consilierul tehnic francez pe lângă Banca Națională, în raportul său asupra situației economice în România, scoate la iveală eventuale depreciere mai mare a imobilelor în București, din cauză că de prezent se construiește mai mult decât este strict necesar populației.

Legea noastră contra cametei.

Toate aceste năruiri, din cauza dobânzilor scandaloase — nu vreau să mă exprim altcum — care au adus atâtea rele, au făcut, că noi a trebuit să venim să facem *legea contra cametei*, care, trebuie să recunoaștem că, *dacă o făceam ceva mai de vreme, de pildă îndată după stabilizare, ar fi fost mult mai bine. Nici conversiunea nu ne găsea așa cum ne-a găsit. Și nici situațiunea agriculturii n'ar fi ajuns așa de acută, încât aproape nu există eșire.* Aștept și eu, și sunt curios să văd ce eșire se va găsi în problema agricolă. Dacă cu doi ani mai înainte, îndată după stabilizare, măcar atunci se făcea legea contra cametei, ar fi fost mult mai bine.

D-l Iuliu Mumuianu: Ar fi dispărut de atunci capitalul.

D-l Nicolae Bratu: De asemenea, dacă stabilizarea s'ar fi făcut ceva mai jos, n'ar fi stricat.

Am fost prea domoli.

D-lor, deși vechiu, sincer, devotat și desinteresat membru al Partidului Național-Tărănesc, totuși trebuie să recunosc și să constat, că în această privință *nu am fost destul de radicali*, pentru motivul — vreau să presupun — ca să nu supărăm prea mult acel Partid Liberal, care deținea aproape tot ce era materie bancară, industrială sau comercială.

Pentru a nu se mai spune că Partidul Național-Tărănesc, ajuns la cârma țării, ține să distrugă toată organizațiunea de mai înainte, a procedat încetul cu încetul, normând astăzi dobânda, reducând-o la 16 și 14 la sută, făcând apoi o lege administrativă prin care dă oare care autonomie organelor administrative, nu însă autonomie completă, urmând ca aceasta s'o realizeze mai târziu. Și așa mai departe. Partidul Național-Tărănesc a intenționat să urmeze domol pe această cale.

D-l Iuliu Mumuianu: Până nu va mai exista capital în Țara Românească.

D-l Nicolae Bratu: Capital va exista totdeauna, căci altfel n'am putea trăi. Este necesar, însă, să muncim și să cruțăm acest capital.

Trebuie o nouă reducere a dobânzilor.

Pe de altă parte, se va putea lua și din bănci capital, dar acesta trebuie să aducă și aceluia care lucrează cu capitalul, un oarecare folos, nu numai celui ce îl dă, cum s'a întâmplat în acești 10 ani din urmă, la noi.

Aci este...

D-l Vică Georgescu: Nodul...

D-l Nicolae Bratu: ...izvorul atâtea rele. Am credința de altfel, că printre legiurile ce sunt la ordinea zilei, *va veni în curând și o lege pentru schimbarea actualei legi contra cametei.* De altminteri constat că astăzi nimeni nu mai cere nici 14 la sută la sumele împrumutate.

D-l Vică Georgescu: Confirmați pe d-l Mumuianu. Sunteți deci de acord.

D-l Nicolae Bratu: Probabil că dânsul o fi cugetat că în doi, trei ani, să-și dubleze suma, ceea ce nu este normal. O pierde și pe care o are, cine mai ia azi dobânzi mari.

Ajutorarea micilor comercianți și industriași.

Un punct destul de esențial în legea concordatului — și de care ar fi bine să se țină seamă — cred că este, ca să fie o-crotiți de această lege și *micii comercianți și micii industriași.* Cel puțin, acei cari în baza legii nu sunt obligați să țină registre comerciale.

De ce susțin aceasta, domnilor senatori? Pentru că aceste elemente sunt aproape toate ființe dintre noi, sunt elemente neaoșe românești. Și dintre acești mici comercianți și mici industriași de astăzi, vreau să întrevăd mâine, poimăine, *generația viitoare*, niște mari comercianți și industriași, ca aceștia să aibă cuvântul hotărâtor în industrie și comerț. Fiindcă mă întreb de multe ori, d-lor: Cine deține comerțul și industria în țara noastră? Mai totdeauna facem constatarea, că aceștia sunt în mare parte elemente străine de sângele și neamul românesc.

Noi, elementul românesc, suntem stăpâni pe *granițele mărite ale țării*, iar adevăratele bogății și bunuri ce se produc în țară, de multe ori sunt în mâini cu totul a altor elemente.

Nu avem o politică de stat pentru industrie.

Uitați-vă prin orașe, uitați-vă în toate părțile și faceți constatarea. Nu vreau să mă întind, dar aici suntem și noi de vină. *Politica de stat trebuie să intervină și să dea unele îndrumări mai pipăibile sprijinind pe cei buni, pentruca aceștia să poată să se ridice, să poată să se valideze.* Tocmai în zilele acestea sunt mici industriași și comercianți, care nu au prea mult credit, ci lucrează o mobilă, o haină, o încălțăminte, cumpărând dela angrosist sau fabricant materia primă și având dela acesta un credit foarte limitat.

Ei, dacă fac câteva rânduri de haine, sau perechi de ghete, comandate de X, care a promis că va plăti peste câțva timp, dacă acesta nu-și ține cuvântul dat, atunci bietul mic industriaș sau mic comerciant de unde să ia banii ca să plătească angrosistului? Ajunge dar în imposibilitate să facă față necesităților zilnice sau plăților strict necesare. Aceste elemente fiindcă nu țin registre comerciale, pe care trebuie să le aibă conform cu legea, ei sunt respinși dela concordat.

D-lor, eu susțin că aceasta este situațiunea în țară, în provincie în deosebi. Sunt oameni cari au câteva zeci de mii de lei de încasat, și nu le pot încasa. Eu personal trebuie să merg în zilele acestea la minister, ca să văd dacă nu pot mijloci pentru unii dintre acești mici meseriași să-și primească banii. Aceștia de ce să nu fie o-crotiți de lege, pentruca angrosistul sau fabricantul în baza legii să-i poată zice: „Da, ai și tu dreptul la o reducere. Lucrez cu tine de 10—15 ani și vreau să lucrez mai departe”.

D-l Vică Georgescu: Este ușor! La discuția pe articole să vorbiți de chestia aceasta.

D-l Nicolae Bratu: S'a zis că aceștia neținând registre...

D-l Vică Georgescu: Senatul cred că nu respinge ideea aceasta.

D-l Mihai Popovici, ministrul justiției: Ei nu sunt declarați în stare de faliment. (Aprobări).

D-l Nicolae Bratu: Dar pot să ajungă și ei în situația de a cere oarecare reducere dela marii fabricanți, cu cari au lucrat de zeci de ani.

D-l Mihai Popovici, ministrul justiției: Concordatul preventiv este pentru prevenirea falimentelor.

D-l Nicolae Bratu: Micilor comercianți și industriași să li se facă, sub titlu de concordat preventiv: o reducere de atâtea procente.

D-l Mihai Popovici, ministrul justiției: Este altă socoteală, altă problemă, dar nu este concordat preventiv pentru unul care nu poate să intre în faliment.

O lege bună, care se aplică foarte greu.

D-l Nicolae Bratu: În ajutorul acestor mici comercianți și industriași s'a venit în legislatura trecută cu o „*lege pentru plata lucrului efectuat*”, dar grozav de greu se aplică această lege...

D-l profesor I. Botez: Nu se aplică!

D-l Nicolae Bratu: Este inexplicabil cum o lege investită cu toate formele, să nu se poată aplica! Am auzit dintr-o parte că s'a argumentat că nu se poate aplica legea, fiindcă tribunalul respectiv nu are o sumă bugetară din care să poată să plătească cheltuelile izvorâte din aplicarea acestei legi. Dar se poate așa ceva? O lege odată votată, aplicarea ei să ceară plată de ore suplimentare? Așa ceva îmi vine de neînchipuit!

Am văzut ieri, că, din partea d-lui Arjocianu s'a făcut un mare cap de acuză, că s'a îngădui întrucâtva situația acelor, ce ajung în declarație de faliment, și anume, dacă s'ar dovedi lipsa de vină. Fiindcă, se spune, că numai dacă se dovedește că nu din vina lui personală, nu fiindcă și-a neglijat afacerea sau cine știe ce a comis, a ajuns la faliment. Astfel de elemente am

cerut să fie cruțate, când, cum zic, este dovedit, că nu din vina lor a ajuns în starea precară în care se află. Cred că aceasta este just și echitabil. Este uman, ca în timpurile acestea grele, oamenii cari bunăoară au fost colosal influențați în afacerile lor, în urma conversiunii datorilor agricole, în urma crizei generale și în urma faptului că multor cetățeni le place să comande fel de fel de mărfuri, iar când este la plată, amână de pe o zi pe alta, de pe o săptămână pe alta.

Drepturile civile și politice.

Comercianții și industriași, cari din astfel de motive, ajung în greutatea de plată, până la lichidarea falimentară: *dece să nu fie cruțati de a li se lua drepturile civile și politice*, dacă se dovedește, că nu din vina lor au ajuns aci?

M'a surprins foarte mult să văd, trebuie să amintesc momentul acesta, când d-l senator Arjocianu aducea atâtea elogii d-lui Iunian, care făcuse prima lege a concordatului, spunând că a fost atât de prevăzător, încât nici un articol din legea trecută nu constituie o contradicție, pe când legea actuală, așa cum a eșit din comisiune, ar fi colosal de defectuoasă și articolele se bat cap în cap. Eu cred, d-lor, că nu este cazul. M'am uitat în cursul zilei de astăzi, să văd ce mari schimbări s'au adus legii în comisiune, și am văzut că nu este nimic deosebit.

Ce perfecțiune este aceea — în legea d-lui Iunian — când s'a pus cota de 60 procente, pe care aproape nimeni nu le-a plătit până azi?

D-l Mihai Popovici, ministrul justiției: Aduceți-vă aminte un lucru, că atunci când s'a făcut legea concordatului preventiv, chiar cu 50 la sută, cum era, era considerată ca o lege revoluționară, aproape ca o lege care distruge creditul și cu toate acestea s'a făcut această lege. Așa dar, din acest punct de vedere, legea a încercat să dea maximum de ce se poate da, și a trecut peste un maximum pe care opinia publică îl îngăduia, în cât critica d-lui Arjocianu, din punctul de vedere al aprecierii la adresa comercianților, este cam aspră; critica însă, care a făcut-o legii, a fost o critică justă din punctul de vedere al său și din acest punct de vedere, este împărtășită de o mulțime de lume, este un punct de vedere, după părerea sa just, după părerea noastră cam strimt, dar a fost o critică obiectivă, cu mult simț și cu multă cunoștință făcută, din care am putut să profităm. (Aplauze).

Unde e bunăvoință.

D-l Nicolae Bratu: Ce a spus d. ministru, corespunde adevărului, dar eu nu pot lăsa neobservat, tocmai în legătură cu cota, ce a spus un reprezentant al marelui industrii, un domn senator, și anume: „*Not unde am văzut că putem să ajungem — la o transacțiune mulțumitoare — ca să scoatem ceva, totdeauna am mers sub cota legală a concordatului*”.

Prin urmare, ca să dea posibilitate de refacere celui ce a cerut concordatul, creditorii interesați au mers mai departe și s'au învoit în mod benevol la o cotă mai mică. Este foarte frumos acest lucru! Aci se vede buna intențiune de a se ajuta: *acesta să plătească cât poate, pe celălalt îl lasă ca să se refacă și de mâine încolo să colaboreze din nou, ca să fie lor spre bine cât și în interesul statului.*

De aceea, eu rămân la părerea mea, că o lege care nu se poate aplica întru totul, nu este așa de perfectă cum voeste cineva s'o pezinte. Din contră, eu cred, că proiectul de lege actual, așa cum a ieșit din comisiune, ba chiar completat cu ceva, în sensul tot mai liberal, nu va fi o lege mai rea, ci o lege mai bună, mai corespunzătoare împrejurărilor și necesităților noastre de astăzi. (Aplauze prelungite).

Lichidarea judiciară e o lege greșită.

Țin să mai amintesc un cuvânt cu privire la *legea lichidării judiciare.* Eu sunt pentru abrogarea acestei legi, deși știu că mulți dintre comercianți o susțin. Dar o lege care nu limitează, până când poate cineva să-și lichideze întreprinderea, o lege care nu obligă la plata unor rate fixe...

D-l Apostol Popa: Să o modificăm în părțile rele. De ce s'o abrogăm, până când nu știm care sunt principiile legii de conversiune, respective până când nu știm care sunt modificările care se vor aduce acestei legi? Așteptăm întâiu să se voteze legea conversiunii. Să vedem dacă ne scoate pe noi comercianții cu datoriile noastre către agricultori și pe urmă vom vedea.

Concordatul și conversiunea.

D-l Nicolae Bratu: Aveți dreptate. Incontestabil, că nu este avantajos, nu este potrivit ca legea concordatului, care în tot cazul va fi influențată de legea conversiunii datoriilor agricole, să se discute și voteze înaintea conversiunii. Ar fi fost mai bine, ca măcar să fi mers paralel aceste două legi, dacă nu chiar invers: întâi conversiunea și apoi legea concordatului, căci știi mai bine de unde pornești și unde vei putea să ajungi.

D-l profesor M. Manolescu: În loc de aceasta, merg păreri d-lor din guvern paralel și de aceea nu se întâlnesc niciodată.

D-l N. Dorin: Situația de fapt a conversiunii există, încât această situație s'a avut în vedere când s'a redactat proiectul de lege.

D-l Nicolae Bratu: D-l senator spune, s'a avut în vedere. Însă, care este situațiunea? Dacă conversiunea atinge pe comercianți și industriași, băgându-i și pe ei acolo, ei, la rândul lor, chiar primind o cotă favorabilă, chiar primind cota aceasta fără dobânzi, nu vor putea plăti. Criza este atât de mare, atât de acută, încât nimeni nu mai face deverul de anii trecuți. Impozitele însă și toată regia, cu excepția salariilor, care procentual s'au mai redus, eu rămas în cea mai mare parte aceleași, pe umerii celor din industrie și comerț.

Timul fiind înaintat, d-lor, încheiu și declar: în credința, că legea nu va fi amendată mai reacționar, ci din contră, poate, ceva mai lărgită, primește și votez proiectul de lege. (Aplauze pe băncile majorității).

Piața mondială a cerealelor

În general foarte slabă. Farm Boardul din Statele Unite, care mai are stocuri imense de grâu, a intrat în tratative cu China, pentru vânzarea a 15 milioane bushels (banife) pe datorie (plata mai târziu).

Piețele europene sunt inundate de numeroase oferte. E o concurență de nedescris între Canada, Argentina și Germania. Cea din urmă cu grânele ei slabe și de calitate inferioară, a bătut recordul ieftinătății.

Dacă va crește mereu supraproducția la grâu, o să se facă la fel ca și cu cafeaua în Brazilia și trestia de zahăr în Java. Se va arunca în mare.

Prelungirea moratoriului agricol în Ungaria

Din Budapesta se anunță, că Comisiunea de 33 a Camerei a aprobat, în ședința dela 29 Octomvrie 1932, noul decret al guvernului, prin care se prelungește moratoriul datoriilor agricole. Vechiul moratoriu a expirat la 1 Noemvrie, acum a fost din nou prelungit până la 1 Octomvrie 1933.

În consecință, timp de 11 luni nu se va putea face nici o execuție silită împotriva debitorilor agricoli. În ce privește debitorii, a căror datorie este de 15 ori mai mare decât venitul cadastral al proprietății, vor avea să plătească dobânzile pe acest timp. Iar debitorii, ale căror datorii sunt de 40 de ori mai mari decât venitul cadastral, sunt scutiți și de plata dobânzilor.

Decretul mai prevede, că pentru ipotecile ale creditului rural, debitorii nu vor plăti 7 și jumătate la sută dobândă, ci numai 5 la sută.

Guvernul speră, că ministerul de finanțe care va începe imediat tratative cu creditorii străini, va putea să capete o reducere a dobânzilor pentru toate categoriile de debitori.

Sfaturi pentru plantarea în toamnă a pomilor și tufelor

Între specialiști se discută, fără să se fi deslegat chestiunea, dacă să se planteze pomii și tufele în toamnă sau mai bine în primăvară. Pe când unii susțin, că plantația de toamnă este preferabilă, ceilalți cred, că este mai bine să se planteze primăvara. Tot mai din cauza acestor păreri opuse, cultivatorul nespecialist poate trage concluzie, că ambele anotimpuri au avantajele și dezavantajele lor.

În general se poate spune, că plantarea în toamnă este tot atât de bună, ca și în primăvară, însă este mai bine toamna acolo unde pământul, în care se plantează, a putut fi preparat din vreme, dacă timpul este favorabil plantării și unde pomii plantați pot fi feriți peste iarnă de a fi roși de epuri.

Un mare avantaj al plantării toamna este, că nu se face niciodată prea târziu, pe când în primăvară se întâmplă adesea, că din cauza aglomerării lucrurilor, se amână plantarea zi cu zi, până timpul se încălzește, iar pomii finuți împachetați sau puși provizoriu cu rădăcinile în șarțuri în pământ, se încep a vegeta, și astfel să fie plantați prea târziu pe locul definitiv.

Pentru aceste motive plantația de toamnă este de recomandat acelor, care o pot face în bune condițiuni. Acei însă, cari nu pot face lucrarea în toamnă, trebuie să caute a termina cu plantarea pomilor cel mai târziu la finele lunii Aprilie.

Când se poate începe cu plantarea în toamnă? Încercările făcute au dovedit, că merii și perii se pot planta foarte bine și în luna Septemvrie și Octomvrie. Coacăzele și agrișii cresc chiar mai bine, dacă se plantează pe locul definitiv, cât mai de vreme după încetarea circulației intense a sevei. Coniferele să se planteze, pe cât posibil, la începutul lunii Septemvrie. Pruni, cași, pierici, cireși și vișini, este mai bine să fie plantați cu începerea dela mijlocul lunii Octomvrie.

Dela această dată se pot planta toți arborii de ornament, copăceii și tufele, cari sunt rezistente la ger. Se exclud dela plantarea în toamnă toate plantele, cari au bulbe expuse la degerare, precum: Dalia, Gladiole etc. Și Yucca, care stând pe loc, nu suferă de ger, este mai bine să se replanteze abia în primăvară.

Arborii foioși și tufele fructifere provenite dintr-o pepinieră bine condusă, trebuiesc curățite de frunze înainte de a fi scoase din pământ. Chiar dacă acești pomi îi scoatem din pepiniera proprie, pentru a-i replanta trebuiesc tratați tot astfel, căci frunzele ce ar rămâne pe pomi, evaporază mult mai multă apă, decât ar putea să-i procure rădăcinile sale retezate înaintea plantării, care nu au încă legătura cu pământul, în care au fost plantați și deci ar suferi tot pomul, putând chiar să piară.

Pământul destinat a fi plantat în toamnă, trebuie cât mai bine preparat. Grădinile de lângă casă este mai bine să fie desfundate complet. Pe câmp însă, se plantează în gropi de 80 cm. adâncime și 120 cm. lărgime. Înaintea plantării se trage pământ în groapă, astfel ca rădăcinile pomului să poată fi bine așezate. Este foarte important, ca la plantare să se calce bine pământul din groapă. Dacă pentru susținerea pomilor, se intenționează a se pune câte un par, el trebuie să fie înfipt în pământul sănătos înainte de a se umple groapa, căci numai astfel poate susține pomul, mai cu seamă la trunchii înalți, pentru care este absolut necesar.

La scoaterea pomilor din pepiniere, rădăcinile se vatămă și de aceea înainte de plantare trebuiesc acoperite făcându-se tăieturi

netede, de care formațiunea de calus și de noui rădăcini este mult mai ușoară și mai bună decât din rădăcinile sădite de casma la extragerea din pământ. Scurtarea acestora rădăcinilor trebuie făcută astfel, ca partea netedă a tăieturii să cadă pe pământ.

La coroană este mai bine să nu se facă nici o tăietură la plantarea în toamnă, iar în primăvara următoare lăstarul din mijloc se scurtează cu o treime până la jumătate din lungime, astfel ca ochiul de sus să fie deasupra tăieturii făcute în anul anterior în pepinieră, ceiace va face ca axa pomului să capete o direcțiune verticală. Celelalte ramuri ale coroanei se retează astfel, ca ochiul dela vârful ramurei să pornească în afara coroanei și să fie cu 15—20 cm. mai jos decât ochiul de pe lăstarul din mijloc.

La pruni, cireși și vișini să se taie lăstarii (în primăvară) cel puțin jumătate și mai bine 2/3 din lungimea lor, iar la cași și pierici se taie, ca să rămână numai 4—5 ochi pe ramură. Pomii noui plantați, cari au fost astfel tăiați la coroană, cresc mai bine în primăvară, decât cei lăsați cu ramurile netăiate.

La așezarea rădăcinilor în gropi să se observe, ca pomul să rămână cu 10 cm. mai deasupra gropii, decât a stat în pepiniere. Până în primăvară se așează pământul cu pom cu tot, chiar dacă a fost bine apăsat la plantare și rămâne pomul la înălțimea necesară.

Dacă pomii au fost prevăzuți cu par de susținere, ceiace este necesar la plantarea drumurilor, pe terenuri arabile și fânețe, ei trebuiesc legați provizoriu și slobod de pari, pentru ca să se poată așeza împreună cu pământul.

Este absolut necesar, ca pomii plantați în toamnă să fie mușuroiți. Prin această rămân rădăcinile umede, și cele retezate proaspăt nu sunt atât de expuse gerului, ca la pomii nemușuroiți. De asemenea se mențin mai bine, dacă n'au pari de susținere și nu pot fi ușor mișcați și aplecați de vânturi. La pierici, cari îngheață ușor peste iarnă, mușuroiul mai prezintă avantajul, că chiar dacă îngheață trunchiul deasupra mușuroiului rămâne sănătoasă partea îngropată în mușuroi, care lăstărește în primăvară și pomul este salvat. Pentru acest motiv se fac mușuroaie cât mai înalte posibil la toți pomii, cari sunt expuși să înghețe — între cari și pomișorii de nuci — și abia în primăvară, când pomii încep să dea, se nivelează pământul formându-se o șaibă împrejurul pomului.

Contra rozătorei epurilor se învălesc trunchii pomilor noui plantați cu trestie sau coceni de porumb. Pomișorii de pierici, cari sunt mai plăpânzi, se învelesc mai gros, pentru ca să fie întrucâtva mai apărați și contra gerului.

Ca încheiere mai arătăm, că se poate planta atât timp până în iarnă, câtă vreme pământul nu este înghețat. Bine înțeles, că trebuie oprit plantatul când este ger — 2-3° strică rădăcinilor — iar pomișorii să nu rămână afară. Pomii plantați în toamnă nu trebuie udați, pentru că de obicei sunt plota destule în acest anotimp.

Rozele se pot planta și în toamnă. Cele cu trunchiu înalt trebuiesc culcate și acoperite cu pământ imediat după plantare. Rozele pitici se mușuroiesc bine. Coroanele la ambele varietăți se taie abia în primăvară.

M. Ambrosi jun.

NUMERI DE PROBĂ din „Foala Poporului” trimitem tuturor carti ne cer, în mod gratuit. E destul a ne trimite adresa pe o cartă postală.

INFORMAȚIUNI

PARLAMENTARII români și sârbi plănuiesc strângerea legăturilor între ei, pentru apărarea intereselor celor două state. Ideia a pornit dela deputatul sârb Bosniak, cu prilejul conferinței balcanice, care a avut loc în săptămâna trecută la București.

ALEGERILE COMUNALE ȘI JUDEȚENE vor avea loc în cursul lunii Decembrie. Data n'a fost încă fixată.

IMPOZITUL PE CIFRA DE AFACERI va fi schimbat. Sau mai bine zis, va fi urcat. Așa ar fi cerut experții străini, pentru produse forestiere, unele articole chimice etc. Ministerul de finanțe ar vrea, însă, — așa se spune — să facă mai multe schimbări la acest impozit. — Vom vedea ce va mai urma, dar numai de nu le-ar tot urca, acum când afacerile stagnează!

TRANSPORTUL mărfurilor din Ardeal spre vechiul Regat, de multe ori duce la blocarea liniei Brașov—Predeal, când sunt mărfuri mai multe. De aceea, în zilele din urmă s'a hotărât, ca, timp de 50 zile, să se îndrepte trenurile și pe linii ocolitoare, anume prin Copșa mică—Sibiu—Piatra-Olt și pe linia Petru Rareș—Ghimeș—Adjud—Mărășești. — Foarte bine, dar să nu coste mai scump!

† AUGUSTA DAVID, soția dlui senator de Alba, Candin David, a încetat din viață zilele trecute la Abud. Răposata a fost o bună româncă și avea un suflet nobil, sprijinind tot ce era românesc în Munții Apuseni. — Transmite-n sincere condoleanțe întristatei familii!

A DOUA INSPECȚIE pe neașteptate, a făcut-o, zilele trecute, dl ministru Madgearu la percepția 14 a din București. Și aci a găsit grave nereguli, pentru cari a pedepsit pe: percepătorul șef cu pierderea salariului pe 10 zile, casierul 10 zile și dimiteria din postul de casier, controlorul 2 zile. Întreg personalul a fost făcut atent, că pe viitor, dacă nu se îndreaptă, vor fi dați afară din serviciu.

PREȚUL FĂINEI ȘI PÂINEI în Sibiu s'a urcat dela 1 Noembrie 1932, precum urmează: Făina albă (lux) dela 10 la 11 50 lei kilogramul, făina albă mijlocie dela 9 la 10 lei, făina neagră dela 8 50 la 9 50 lei, făina de porumb s'a eștuit cu 50 bani la kilogram; Pâinea franzelă din făină albă (lux) e liberă, pâinea din făină albă mijlocie s'a urcat dela 10 la 11 lei kilogramul, pâinea din făină neagră dela 8 50 la 9 50 lei kilogramul.

— În legătură cu urcarea prețului maximal la făină și pâine, primăria municipiului Sibiu ne trimite spre publicare următoarea motivare: Urcarea prețului făinei și al pâinei pe luna Noembrie este justificată prin aceea, că prețul grâului s'a urcat din 1 Octombrie dela 50 000 lei la 60 000 lei vagonul; în urma acestei urcări a prețului grâului, este natural ca și prețul făinei și al pâinei să se urce. Prețul grâului s'a urcat pe deoparte din cauza recoltei foarte rele din acest an, pe de altă parte din motivul, că taxele de impozit fixate în scopul protejării agriculturii interne sunt prea exagerate. Primăria Municipiului Sibiu.

PREȚUL GRÂULUI în America a scăzut, cum nu s'a pomenit. Ultima scădere se datorește faptului, că primul ministru al Canadei ar fi declarat, că guvernul nu va putea plăti agricultorilor prima de export fagăduită. — Din Canada se mai anunță, că acolo s'a lăsat știrea: România vrea să cumpere grâu din America de sud. (Noi nu credem, nici n'ar fi bine, cel mult pentru sămânță. Redacția F. P.)

UZINELE REȘITA AU ÎNCEPUT LUCRUL. Ministerul armatei a făcut o comandă de 1 miliard lei la aceste uzine, așa că sunt cele mai bune speranțe ca această mare întreprindere să înceapă să lucreze din greu. S'au început tratative și cu grupul Morgan pentru obținerea unei comenzi mari de 1 miliard 220 milioane lei. Dacă se va obține și această mare comandă, vor putea fi ocupate multe brațe de lucru, și va mai scădea somajul și sărăcia din ținuturile bănățene. Dl sub-director Pop a și început să reangajeze lucrători, a căror existență va fi asigurată, și nu-i va surprinde iarna fără hrană și adăpost.

Calendarul Poporului pe 1933

va apare în curând, pe anul al 48-lea, cu un bogat cuprins pentru poporul dela sate. Nu vă cumpărați calendare până nu vedeți pe acesta. De vânzare se va afla peste tot locul, ca și în anii trecuți.

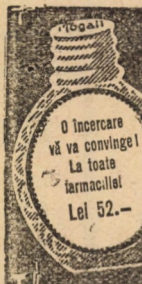
CUNUNIE. Nicolae Oltean și Mărioara Nicoară își vor serba cununia religioasă Duminică în 6 Noembrie 1932, în biserica ortodoxă din Dobârca. Le dorim fericire.

GERMANIA are din nou alegeri în 6 Noembrie. În cursul acestui an Nemții au avut 5 alegeri: de două ori pentru președintele Hindenburg, care la prima alegere n'a întrunit majoritatea absolută; odată pentru Reichstag, odată pentru dieta Prusiei și acum a doua-ora pentru Reichstag, în urma disolvării din cauza provocărilor partidului lui Hitler. — În aceste zile s'nt mari frământări politice în Germania. Mișcarea contra republicii e în creștere. Se îmulțește numărul celor care vreau să facă Germania iarăși monarhie, cu fostul împărat Wilhelm în frunte sau un alt prinț din familia lor.

100 DE MORȚI și aproape 300 răniți au rămas, în urma unei catastrofe de cale ferată, care s'a întâmplat la 16 Octombrie în stația Lubline, aproape de gara centrală a Moscovei în Rusia. — Sunt tare cu grije bolșevicii, în conducerea trenurilor!

STATELE UNITE ale Americii sunt în plină campanie pentru alegerea de președinte. Candidatul democrat Roosevelt, care a mai fost președinte, crede că va reuși. Dar nici Hoover, actualul președinte al partidului republican, nu se lasă, dorind a fi ales și a doua-ora. — În fața alegerii de președinte, Statele Unite totdeauna stagnează, din cauza nesiguranței. Dar odată alegerea făcută, de obicei se înviorază viața economică.

NUCILE DIN ROMÂNIA sunt căutate și bine plătite în Germania, Anglia ba chiar și în America. Recolta de nuci în anul acesta e mijlocie. Negustorii au început a strânge.

Togal

acționează repede și sigur la

Reumatism / Gută

Dureri de Cap / Gripă

Sciatică, lumbago, răceli și nevralgii. Dizolvă acidul uric! 6000 de atestate medicale! Eficace chiar și în cazuri cronice. Insistați asupra Togal-ului!

CEHOSLOVACIA are un nou guvern, al 12-lea dela înființarea republicii, în 1918. Guvernul se bazează pe conlucrarea a 7 partide politice, din cele vreo 14, câte sunt în Cehoslovacia. — Au și alte țări destule partide politice, dar e drept, că se înțeleg ceva mai bine ca la noi.

In noua mea

Bodegă-Restaurant

ofer onoratiilor mei clienți mâncări excelente calde și reci. Bere de „AZUGA“ și vinuri excelente de Târnava. Bufet modern cu vânzare la stradă de delicatase de primul rang și tot soiul de mezeluri.

„KENZEL“

Strada Regina Maria 35

Deschiderea Sâmbătă în 5 Nov. la ora 9 dimineața.

14617

Noul debit de tutun în

Palatul Bruckenthal

Piața Regele Ferdinand 10

vă stă la dispoziție. 14608 rs.

Dr. N. NICOLAIDE

Medic de spital. Specializat la Paris.
Boll și operațiuni de ochi
Consult. 1—6 p. m.
Sibiu, strada Regina Maria 38, Sibiu

O FIRMĂ NOUĂ. În Sibiu str. Regina Maria 34 în fostul local al depozitului de ghete „Herma“, domnul Carol Petru a deschis o nouă prăvălie de încălțăminte. Tânărul proprietar al firmei care pe baza experiențelor sale făcute la fabrica de ghete „Herma“, a aranjat prăvălia elegant, își dă toată silința, ca să servească publicul prompt și conștiincios. Sperăm că toată lumea va sprijini această nouă prăvălie. 1462

Cazane de spălat
Cuptoare de încălzit
Table de tuci

Rudolf Friedsam
fierărie Sibiu, Piața Lănelor 5.

TEATRUL ORĂȘULUI. Luni 7 Noembrie ora 9 seara: Turnul marelui artist, MARIOARA ZIMNICEANU, prima artistă a Teatrului Național din București cu cel mai mare succes al Teatrului Național SCANDALUL, dramă modernă în 4 acte de Henry Bataille. Bilete la „Foia Poporului“, dl T. Danielacki și la casa teatrului.

50% din averea lor au pierdut proprietarii hâtiilor de valoare germane numai în ultimul an. S'au urcat însă mărcile postale! Nu dați aceasta de gândit?

Kurt v. Stoebe
Sibiu, Piața
Reg. Ford. 18

PENTRU SĂNĂTATEA D-V. ESTE NEVOIE TOCMAI DE CEL MAI BUN PREPARAT. Fărâți-vă de a vă expune sănătatea d-v., prin experiențe cu medicamente inferioare și dubioase! Luați încă dela început numai medicamentul, care este recomandat de către medici și experimentat în clinice. Peste 6000 de medici au recunoscut și au lăudat efectele binefăcătoare ale Togal-ului, iar cei mai mulți subliniază lipsa oricărui inconvenient. Togal-ul acționează prompt și alină durerile provocate de reumatism, gută, sciatică precum și durerile nervoase și cele provenite din răceală. 14578

Mare alegere în verighete, Prețuri ieftine
Emil Höchsmann, Bijutier
Sibiu, strada Regina Maria No. 41

UN RECHIN CU DOUĂ CAPETE a fost prins de niște pescari din satul Așgea, la sud de Constanța. El are o lungime de 25 metri, are două capete, patru ochi, două cozi, un singur corp cu un stomac. Asemenea monstru nu s'a mai pescuit în Marea Neagră, el a pus toată lumea în uimire. Dl profesor universitar Borcea, directorul stațiunii zoologice dela Agigea, va studia mai deaproape, această ciudățenie a naturii.

Pateloane și plăci „Columbia“
cu prețuri foarte reduse. 14078
Béla Babós, fabr. de instrumente muzicale
Sibiu, Piața Regele Ferdinand 10

TABLOUL mărfurilor și obiectelor prețioase, cari se vor vinde prin licitațiune la 14 Noembrie 1932 la Institutul de Zălogire Sibiu str. Mitropoliei Nr. 19, este expus spre vedere publică la autoritatea industrială instanța I a Municipiului Sibiu str. Mitropoliei Nr. 4 ușa 26, în zilele de lucru dela orele 9—12 a. m.

AVIZ. Marți, 11 Noembrie a. c. ora 6 seara încep repetițiile corului Reuniunii de muzică „Gh. Dima“, în sala de muzică a Academiei teologice „Andreiane“. Repetițiile vor continua în fiecare Marți și Joi a săptămânii, la acea oră.

S'A GĂSIT în mașina de curse 71 Piatra Neamț, un ceas mic de damă, marca „Belle“ cu capacul de argint din față, cu puncte negre în formă de solzi. Informațiuni la Chestura Poliției Sibiu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“
Redactor responsabil: H. N. BRATU

„VULTURUL“**Societate Cooperativă de Asigurări Generale****Sediul: BUCUREȘTI, strada Brezoianu No. 31****(Palatul Băncii Centrale Cooperative)****Sucursala la Chișinău, strada Principele Nicolae No. 25****Actul constitutiv publicat în »Monitorul Oficial« No. 128/924 și în »Buletinul Cooperatiei« No. 19/981.****Asigurări de incendiu****Civile—clădiri, mobilier, etc.****Agricole—cereale, mașini, etc.****Comerciale—mărfuri, cherestea, etc.****Industriale—fabrici, mori, etc.****Populare (colective) prin Băncile pop.****Asigurări de viață populare****Amortizare prin tragere la sorți.****Asigurări de viață normale****cu examinare medicală.**

14174

Asigură pensia funcționarilor Băncii Centrale Cooperative și a funcționarilor tuturor Cooperativelor din întreaga țară, precum și pensia funcționarilor din instituții private.**Asigurări de transporturi****feroviere, fluviale și maritime****Asigurări contra accidentelor****individuale, automobile, răspundere civilă, și contra spargerei geamurilor.****Asigurări de vite contra mortalității****Asigurări contra grindinei****Orice asigurat poate deveni societar beneficiind în acest caz de scutirea de timbru, pentru toate asigurările ce va contracta, luând parte la beneficiile Societății, în raport cu primele plătite, precum și la conducerea ei, prin votul egal la adunările generale.****Toate riscurile sunt acoperite de către Societăți de Reasigurare de primul ordin din străinătate.****Cereți catalogul despre****Pomi și tufe fructifere****Plante de ornaament, Trandafiri,****Vițe altoite****Ambrosi, Fischer și Co.****AIUD, jud. Alba**

14548

Dormitoare și Sufragerii**frumoase, precum bufeturi de bucătărie, otomane și matrațe vinde cu prețuri foarte reduse****Julius Pfalz****Magazin de mobilă și atelier de tapiserie Sibiu, str. Faurului 1**

14605

Rugăm priviți cu atenție vitrinele magazinului de încălțăminte**Ferdinand Friedmann****Str. Regina Maria 16****Din cauza desființării prăvăliei prețuri ieftine.****Carnete de serviciu****pentru servitori, se află de vânzare la librăria Foia Poporului, Sibiu, strada Mitropoliei 12.****Rudolf Wagner****Înălțări de mobilă Sibiu, strada Joagărului 2****Aranjamente de locuințe moderne. Renovarea mobilelor antice cu pricepere de branșe.****Prețuri solide!**

14604 rs

„Calendarul Poporului“**pe anul 1933****se află sub tipar!****Comuna Sebeșul de jos No. 785/982**

14606

Publicațiune**Comuna politică Sebeșul de jos, arăndează pe termen de 3 ani, moara comunală, începând cu 1 Ianuarie 1933. Licitația se ține la primărie, în 20 Noemvrie 1932, ora 14, iar în caz de nereușită fără altă publicațiune, se ține la 27 Noemvrie 1932, aceeași oră.****Prețul strigării 10.000 Lei. Condițiunile detaliate se pot vedea la primărie.****Sebeșul de jos, 1 Noemvrie 1932.****Primăria comunală****Garnitură****de dormitor de vânzare****A se adresa: Sibiu, strada Avram Iancu 14 etajul I.**

14607

Nr. 1188 a. b. port. 1932

14611

Publicațiune de licitație**Subsemnatul portărel pe lângă tribunalul Sibiu, prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. 851 și 17007/1931 și Nr. g. II 6860/1932 a judecătoriei mixte Sibiu, în favorul reclamantului »Albina« instituit de credit și economii, Sibiu, reprez. prin avocatul Dr. M. Velic, din Sibiu, contra — loc. în Sibiu, pentru încasarea creanței de 3.900 lei și accesoriilor, se fixează termen de licitație pe****pe 11 Noemvrie 1932 ora 16 p.m. la fața locului în Sibiu, drumul Gușterii Nr. 1 și str. Lupului Nr. 22 unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: diferite sticlărie, pult, sticle, rame, pentru încadrare ceas pendulă, masă de scris, dulap, masă pentru flori, pult și cântar în valoare de 6400 Lei, în caz de nevoie și sub preț de estimare.****Pretensiunea care e de încasat, face 1630 și 1560 lei capital, dobânzile cu 15 și 10%, socotind conform de vizelor iar speșele până acum stabilite de 1600 Lei.****Intrucât mobilele sechestrate, ajunse la licitație ar fi fost sechestrate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. LXI 1908 § 20.****Sibiu, la 18 Octomvrie 1932.****Kálmán, portărel****Citiți și răspândiți „Foia Poporului“****VITE ALTOITE****din cele mai bune soiuri, garantat autentice, precum și PORT ALTOI și BUTAȘI cu rădăcini, livrează:****Catalog gratuit la cerere!**

14575

Fr. Caspari**Specialitate 1932: RIESLING ITALIAN.****Mediaș,****Aur și Argint zdrobit cumpără****cu prețurile cele mai mari de zi. S. D. W. Uzina Dentară Transilvăneană, strada Dărstelor 1 (vis-à-vis de căminul Diaspora) și strada Faurului 10, Sibiu.**

14571 rs

Nr. 1191 port. 1932

14610

Publicațiune de licitație**Subsemnatul portărel pe lângă tribunalul Sibiu, prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. 18388/931 și Nr. G. II. 6859/932 a judecătoriei mixte Sibiu, în favorul reclamantului »Albina« instituit de credit și economii reprez. prin avocatul Dr. Mihai Velic u contra — loc. din Sibiu, pentru încasarea creanței de 8500 lei și accesoriilor, se fixează termen de licitație pe****11 Noemvrie 1932, ora 17 d. m. la fața locului în Sibiu, Lăzaret D. 6 și strada Lupului 22 unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: dulap, tablou, mese de flori, masă de ceas, rame pentru fereastră și obiecte sechestrate în proc. verb. Nr. G. II. 6860/932 poz. 1—9 diferite sticlărie, pult, etic, rame, ceas pendulă și masă de scris, în valoare de 6950 lei. În caz de nevoie și sub preț de estimare.****Pretensiunea care e de încasat face 8500 lei capital, dobânzile cu 10%, socotind din 6 Iulie 1931, iar speșele de până acum stabilite de 1638 lei.****Intrucât mobilele cari ajung la licitație, ar fi fost sechestrate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. LXI. 1908, § 20.****Sibiu, la 18 Octomvrie 1932.****Kálmán, portărel****Nr. 1189 port. 1932**

14609

Publicație de licitație**Subsemnatul portărel pe lângă tribunalul Sibiu, prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. 17008/931 și No. G. II. 6858/1932 a judecătoriei mixte Sibiu, în favorul reclamantului »Albina« instituit de credit și economii, Sibiu, reprez. prin avocatul Dr. M. Velic, din Sibiu, contra — loc. în Sibiu, pentru încasarea creanței de 3.900 lei și accesoriilor, se fixează termen de licitație pe****10 Noemvrie 1932, ora 17 p.m. la fața locului în Sibiu, strada Rusciorilor No. 7, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 1 fereastră circulară, 5 mese de ghiluit și 1 masă de sfredelit, în valoare de 10.000 lei. În caz de nevoie și sub preț de estimare.****Pretensiunea care e de încasat face 3900 Lei capital, dobânzile cu 10% socotind din 15 Iunie 1931, iar speșele până acum stabilite de 1670 Lei.****Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost sechestrate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. LXI 1908, § 20.****Sibiu, la 21 Octomvrie 1932.****Kálmán, portărel****S PUNEȚI totdeauna când comandați sau cumpărați ceva, că ați citit inseratul sau publicația în „Foia Poporului“.****De vânzare:** 1. Casă, orașul de sus, cu 2 prăvălii și 28 camere de locuit, venit lunar Lei 18.000, foarte ieftin. Plătibil în mare parte și cu libel de depuneri.

2. Mai multe case de locuit și cu prăvălii, vile, terenuri, în toate părțile orașului, foarte convenabil și cu înlesniri de plată. Informațiuni la:

Agentura Schikler, Sibiu, strada Târgului 5

14615 p

Prețurile încălțămintelor în Filiala Fabricii „FILT“**Strada Regina Maria No. 13.****Astăzi:****Încălțăminte de dame totteur dela Lei 425.— în sus****„ „ „ antilopă } dela Lei 475.—****„ „ „ lac } în sus.****„ „ „ colorată }****Încălțăminte de domni neagră și cafenie dela 475 lei în sus.****Isvorul cel mai favorabil de cumpărare de ghetete de ploaie și galoși****de calitate cea mai bună!**

14613

Firma Ch. Fröhlich**Întreprindere electro-tehnică, Str. Pintenului 26 am preluat o cu începere dela 10 Octomvrie crt. și o voi purta mai departe sub****ELEKTRO-LUX****Bazat pe activitatea mea îndelungată în această branșă, sunt în situația de a asigura onor. public, lucru conștiincios cu prețurile cele mai ieftine de zi.****ERNST SIFT**

14615